

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

EGYÉB GAZDASÁGI, SZOCIÁLIS ÉS KULTURÁLIS JOGOKÉRT FELELŐS
TEMATIKUS MUNKACSOPORT

EMLÉKEZTETŐ
2013. DECEMBER 11.

Helyszín: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 1055, Budapest, Kossuth tér 2-4, 439/a tárgyaló

Időpont: 2013. 12. 11.

Tárgy: Egyéb Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport alakulóülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Latorcai Csaba, az EMMI Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkára köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően mindenkinek lehetősége volt bemutatni a szervezetét. Ismertette a napirendi pontokat.

1. napirendi pont – Gyermek és fiatalok pozitív diszkriminációja

Téglássy Kristóf, az EMMI Ifjúságügyi Főosztályának főosztályvezetője tartott előadást. A fiatalok a KSH adatai szerint (14 éves kortól) 90% feletti része jelen van a közösségi világhálón. Az is látszik, hogy a droghasználat életkoros bontása is lejjebb tolódott. 2009-ben 5 párti konszenzussal elfogadták a Nemzeti Ifjúsági Stratégiát, ami 2024-ig szól, cselekvési tervekkel dolgozik. Az Európa Tanács 2011-ben adott ki irányelvet, ami a gyermekek sérelmére elkövetett nemi erőszak ellen irányult. A 2011-es Nemzeti Felzárkózási Stratégia is foglalkozik fiatalokkal, amit összehangolnak a Nemzeti Ifjúsági Stratégiával is. Már megvalósult,-vagy megvalósulás alatt lévő projektek:

- TÁMOP 5.2.1-es program: Gyerekesély program – szakmai módszertani megalapozás és kísérés: jelenleg 96 Biztos Kezdet gyerekház szolgáltatás működik.
- 2012-ben volt a Gyermekbarát Igazságszolgáltatás éve
- Gyermeki Jogok Világnapja 2001-től oszt ki kitüntetések
- Munkahelyvédeklmi akcióprogram

A Nemzeti Ifjúsági Stratégiának két cselekvési terve volt eddig. A 2012-2013-as cselekvési tervnek eddig 32 intézkedése volt. A kormányzat minden részén voltak programok (pl. HM – Hazafias nevelés, VM – Fiatal gazdákat segítő program, Virtuális falu program). Ezek az intézkedések arra irányultak, hogy a fiatalokat helyzetbe hozzák a munkaerőpiacon is. Az EU-ban három óriási problémával kell szembenéznie a fiataloknak: a munkahely kérdése és az

életkezdnet megteremtése, valamint a demográfiai probléma. Utóbbi azért is nagyon fontos, mert ha a mostani fiatalokat nem sikerül helyzetbe hozni, akkor 2050-re „Magyarország lehúzhatja a rolót”. A 35 év alatti réteg ugyanis akkorra már nem tudja majd eltartani a fölötté lévő korcsoportokat. A gyermekek és fiatalok jogainak pozitív diszkriminációjára tett javaslattal azt szerették volna elérni, hogy a Munkacsoport vegye prioritásba a fiatalok kérdését. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia harmadik cselekvési terve most áll kidolgozás alatt, tavasszal az ifjúsági szakmai egyeztető fórumba 132 szakértő csatlakozott be 6 munkacsoportban. Ezek a szakértők áttekintették a második cselekvési terv intézkedéseit és ebből született egy kiadvány (Magyar Ifjúság 2020). Ebben nem csak az eredmények, hanem a javaslatok is szerepelnek. A munkacsoportok egy további, Nemzetpolitikai Munkacsoport névre keresztelt bizottsággal is kiegészült. 155 szakértő dolgozik már azon, hogy ezt a harmadik cselekvési tervet összeállítsa és javaslatokat tegyen. Azt kéri, hogy ez a bizottság is lehetőség szerint állítson össze olyan javaslatcsomagot, ami beemelhető a cselekvési tervbe. Külön figyelmet fordítanak a fogyatékkal élő fiatalok integritására. Tájékoztatta a résztvevőket is arról, hogy megalakult a Nemzeti Ifjúsági Tanács is, ami a fiatalok véleményét integrálja a döntéshozatalba.

Dombos Tamás a Háttér Társaság a Melegekért és az LGBT Szövetség képviselőjében az Ifjúságstratégia illetve az Új Nemzedék Program kapcsolatáról, valamint a benyújtásra szolgáló határidőkről érdeklődött.

Téglássy Kristóf elmondta, hogy az Új Nemzedék Program egy világos, körülhatárolt célt szeretne elérni és ehhez Uniós forrásokat használ fel. A Nemzeti Ifjúsági Stratégiának mindössze egy intézkedése az Új Nemzedék Program. A legnagyobb előnye az a megyei kontaktpont hálózat lesz, ahol megyénként el tudják érni a fiatalokat. A kontaktpontos kollegák minden olyan rendezvényre elmennek, ahol fiatalok fordulhatnak meg, és tájékoztatják az érdeklődőket. Ennek 2015 tavasza a lejáratú ideje, de további fenntartó működését is vállalta a programgazda. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia 25 évre szól, távlati irányokat fogalmaz meg, aminek a konkrét intézkedéseit a cselekvési tervek fogalmazzák meg. A cselekvési terv egy kormányhatározat, ennek céldátuma 2014 tavaszára esik. Jelenleg javaslatokat gyűjtenek, illetve a Munkacsoportok dolgozzák ki a saját ötleteiket. Ezzel januárig kell elkészülni. Ha elfogadják az anyagot, akkor indul el a cselekvési terv közigazgatási folyamata. Hivatalosan akkor lehet megtekinteni, amikor társadalmi-szakmai egyeztetésre bocsájtják.

Matusek M. Zsuzsanna, az Országos Gyermekvédelmi Liga elnöke szerint az egyik első és legfontosabb pont a biztonsághoz való jog. Világviszonylatban nagyon jó volt a magyar Védőnői Hálózat. Ezt nagyon meg kellene erősíteni véleménye szerint. Az Internetbiztonsággal kapcsolatban elmondta, hogy amíg nincs hozzá pénzügyi forrás rendelve, addig az iskolák sem tudják megfelelő módon védeni a gyerekeket.

Téglássy Kristóf szerint a Védőnői Hálózat megerősítése az Egészségügyért Felelős Államtitkárság kiemelt feladata. A Nemzeti Drogellenes Stratégia cselekvési tervét januárban kell benyújtaniuk. Ebben javaslatot tesznek a BM-el közösen arra, hogy jelenleg három olyan terület van, ahol lehet blokkolni internetes tartalmakat – gyermekpornográfia, nemzetbiztonságra veszélyes és államellenes tartalmak – emellé szeretnék bevetetni a kábítószer, vagy designer drogok kereskedésére szolgáló tartalmak nyomozati szakaszban történő blokkolását. Megpróbálnak olyan szervezeteket és programokat támogatni, amik az itnernetbiztonságra irányulnak, de a NISZ cselekvési tervébe is beletartozhat.

Orsósné Varga Mária kiemelte a hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztatását az iskolákban. A szociális kérdés nehéz ezeknek a fiataloknak az életében, ebben szeretnének olyan munkamenetet kidolgozni, ami segíti ezeket a fiatalokat az előrelépésükben.

Téglássy Kristóf válaszában elmondta, hogy egyik munkacsoportjuk a tanulással és életpályával foglalkozik, ide 45 szervezet jelentkezett. A szakmunka becsületének visszaadása fontos kitűzött célja. Az EU a pályázati program keretében összevont más programokat is, így alakul meg az Erasmus + program, amiben a sport, és a szakképzés is helyet kap.

Dombos Tamás örült annak, hogy felmerült a fogyatékos és a roma fiatalok problémája. Szerinte kis figyelem irányul arra, hogy az ifjúság sem egységes, vannak leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű fiatalok is. Az ő érdekeik és problémáik – szemben az EU hasonló programjaival – csak kevés helyen jelenik meg. Fontos lenne, hogy ne egységes csoportként kezeljék a fiatalokat, hanem a maga sokszínűségében. A demográfiai probléma egyik megoldása lehet az LMBT emberek gyermekvállalása is, és a jogi akadályok lebontása is.

Téglássy Kristóf válaszában elmondta, hogy a No Hate Speech magyarországi kampánybizottsága megalakult, ebben csak civil szervezetek vesznek részt, ők csak figyelemmel kísérik a munkát. Nem szeretnék listázni a fiatalokat, - ki a magyar, cigány, fogyatékossgal élő fiatal - . A demográfiai probléma elsődleges megoldását nem ebben az irányban látják.

Horváth László, a CÖF képviselőjében elmondta, hogy 2011-ben kidolgozták a kétgenerációs programjukat kiemelt országos programként. E programot határon túli kapcsolatainkban is érvényesítették kulturális, sport-és egyéb területen is. 2010-ben a háromgenerációs programot dolgozták ki. A három generáció együttes cselekvését hozták létre kulturális és sport területen. 2014-ben a gyermek és unokoa korosztály mottója: „Tanítsuk meg gyermekeinket az ősök tiszteletére”. Szerinte ez is kapcsolódhat a cselekvési tervhez.

2. napirendi pont: Társadalombiztosítási nyugdíjrendszerünk bemutatása.

Dr. Zomboriné Papp Zsófia, az EMMI Idősügyi és Nyugdíjbiztosítási Főosztály képviselőjében elmondta, hogy azért választották ezt a témát, mert a módosított Európai Szociális Charta ratifikációjakor azt választotta Magyarország, hogy fenntartja a társadalombiztosítási rendszerét. A legutóbbi hozzászólásra reagálva elmondta, hogy az idősök egyik kulcsellátása a nyugellátás, ami nem állampolgári jogon jár, biztosítási elven működik. A munkához való joghoz tudnak kapcsolódni a főosztály részéről. A nyugdíjbiztosítási rendszer működtetése és fejlesztése a mindenkori állam feladata és célja az időkorúak és hozzátartozóinak is ellátást biztosítson (öregségi nyugdíj, kedvezményes nyugellátás, hozzátartozói nyugellátás). A megállapított nyugellátás összege a járulékfizetés alapjául szolgáló jövedelemhez kötődik. A munkáltatót és a munkavállalót is terheli járulékfizetési kötelezettség. Az öregségi nyugdíj feltételei: betöltött nyugdíjkorhatár (62 év), 2022-re ez 65 év lesz, illetve a szolgálati idő (legalább 20 év). Ennek minimuma 28 500 forint. Akinek 15 évet sikerült összegyűjteni csak részellátást kap, ennek nincs minimum összege. A szolgálati időbe beleszámít a járulékbefizetési idők, de akár a kötelező sorkatonai szolgálat, és a gyerekevelési idők, a felsőoktatási idő is. Az öregségi nyugdíj konkrét összege a szolgálati időtől függ. Kiszámításra kerül a kedvezményezett havi nettó átlagkeresete, és attól függően, hogy az érintett hány év szolgálati viszonyt szerzett kerül sávosan beosztásba. Minden évben sor kerül a nyugellátás növelésére. A legutóbb bevezetésre került új kedvezményes

nyugellátási mód a nők 40 év szolgálati viszony utáni nyugdíjbavonulás. Ez összhangban van az Alaptörvény is. Maga az intézkedés a nők kettős szerepvállalását segítette, ez nem egy kötelezettség, csak jogosultság. Alapesetben egy évig jár az özvegyi nyugdíj. Az árvaellátás a gyermek 16 éves, vagy 25 éves koráig folyósítható. Szó esett még a szülői nyugdíjról is. 2012-től a korábbi korhatár előtti formák kivezetésre kerültek a nyugdíjrendszerből, véleménye szerint ez már Uniós és nemzetközi szervezeteket részéről is régóta kívánalom volt, ugyanis Magyarországon az emberek 97%-ánál többen a hivatalos időnél előbb hagyták el a munkaerő piacot élve a különböző kedvezményekkel. A rokkantsági nyugdíjrendszer már az egészségbiztosítás része, megváltozott munkaképességűek ellátása került megállapításra.

Matusek M. Zsuzsanna azt kérdezte, hogy amikor a 28 500 forintos minimum határt meghúzták, akkor mire számítottak, hisz ennél egy embernek a létminimumhoz is sokkal több pénzre lenne szüksége.

Hulák Zsófia, az EMMI, Idősügyi és Nyugdíjbiztosítási Főosztályának főosztályvezetője szerint a nyugdíjminimum egy technikai szám. Más ellátórendszerek is ezt a technikai számot használják. A nyugdíjrendszerben ritkán fordul elő, hogy ilyen összegű nyugdíj kerül megállapításra. Ha valaki negyven éven át minimálbérre volt bejelentve, akkor 50 000 forint körüli nyugellátás keletkezik belőle. Ez a szám csak arra kell, hogyha valaki az előírt 20 évben nagyon alacsony keresetet jelzett, az irányadói időszakban pontosan ezt a számot éri el, akkor megkapja a keresete 100%-át. 20 év után járna a keresetet 53%-a. A foglalkoztató bevallja azt a keresetet, ami után nyugdíjjárulékot fizet. Ez a helyzet csak akkor áll fenn, ha az illető az egész pályáján azt igazolja, hogy 28 500 forintból élt. Akinek viszont 15 év szolgálati ideje van, résznyugdíjat fog kapni, ennek nagy többsége olyan, akik elhagyták az országot, de van, aki megveszi a nyugdíjas státuszt. Uniós tagséunk óta a nemzetközi szabályok vonatkoznak ránk, de környező országokkal is vannak szerződések, amik azt a clét szolgálják, hogy a több országban nyugdíjat szerző egyéneknek csak azt a részt folyósítja az adott állam, ami jár nekik tőlük. Ha nagyon kicsi nyugdíjösszeget látunk, lehet, hogy csak az ellátásának egy részét látjuk csak, vagy a munkáltató feketén foglalkoztatta őket, és csak minimálbérre jelentette be

Matusek M. Zsuzsanna szerint nagyon sokan azért nem szereznek nyugdíjjogosultságot, mert nem jutnak álláshoz, vagy a munkáltató feketén-fehéren megmondja, hogy zsebbe fizet. Szerinte innen nézve a 28 500 forint mosolygató összeg. Szerinte igazságtalan a százalékos emelés is, ugyanis akinek eddig magas volt a nyugdíja, annak nagyobb mértékben emelkedik forintosítva.

Hulák Zsófia szerint sokszor felmerül ez a kérdés is. Szociális szempontból egyetért, de a társadalombiztosítási rendszer biztosítási elvű. Ezt azért kell hangsúlyozni, mert amikor valaki munkát vállal, akkor ennek a jogviszonynak következményeként jön létre a biztosítási jogviszony is. Amikor valaki egy életen át fizeti a nyugdíjjárulékot, elér egy bizonyos kereseti pályát, biztosítási teljesítményt, ezt a nyugdíjrendszernek is ki kell fejeznie. Ez még mindig kedvezőbb, mint a régi rendszer, ahol a legutolsó öt év teljesítményét nézte csak. Ennek az értékét meg kell őrizni. Ha ide szociális elemet beleviszük, az rontja a járulékfizetési hajlandóságot.

Matusek M. Zsuzsanna szerint meg fog jelenni az a rendszer is, amikor tartásra kötelezzük a hozzátartozókat.

Hulák Zsófia szerint a tartási kötelezettség nem veszélyeztetheti a megélhetést.

Latorcai Csaba szerint jogerős bírói döntések mondták, ki hogy a tartási kötelezettség nem jelentheti azt, hogy a kötelezett megélhetése veszélybe kerül.

Dombos Tamás megjegyzése szerint nők 40 nyugdíjlehetőség nem egy egyszerű probléma. Nyilvánvaló, hogy a nők a munkavállalással egy olyan plusz terhet vállaltak magukra a háztartással együtt, amit a nyugdíjrendszernek kompenzálnia kell. Ez nem is kérdés. Ez konzerválja szerinte azt az elképzelést, hogy a házimunka és a gyermekvállalás a nők feladata. Ennek emellett demográfiai szempontból is rossz üzenete van. Modern demokratikus társadalmakban szerinte az apák szerepe is nagyon fontos a nevelésben.

László András, az EMMI Szociális-és Családügyért Felelős Államtitkárságának kabinetfőnöke szerint a „Nők 40” célja nem az anyák gyermekvállalása miatti kompenzáció, arra a Gyed extra van. Az elmúlt évek gyakoraltát és valóságát tükrözi ezt a kedvezmény.

Dombos Tamás szerint a Gyed extra visszahozza a 2010 előtti állapotokat. Szerinte kommunikációban egyszer sem volt az kommunikálva, hogy ennek a célja a háztartásban fizetetlen és a fizetett munka egyenlőbb elosztása.

László András szerint a sajtómegjelenésekben mindig az volt kommunikálva, hogy választási lehetőséget biztosít a nőknek, ahelyett, hogy kényszerpályára kerülnének. Gyakorlatban következik, hogyha az anya visszamegy egy év után dolgozni, minden családban felmerül az egyenlőbb megosztás kérdése. Ezentúl ez is hangsúlyozva lesz.

Latorcai Csaba további hozzászólások híján bezárta az ülést.

Jelen vannak:

Latorcai Csaba, az EMMI Nezetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkára

Tóth Livia, AJBH

Arany-Tóth Mariann, NGM Foglalkoztatáspolitikai

Huszághné Winkler Mónika, osztályvezető, KIM, Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság

Téglássy Kristóf, főosztályvezető, EMMI, Ifjúsági és Sportkapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárság

Dr. Zomboriné Papp Zsófia, Idősügyi és Nyugdíjbiztosítási Főosztály

László András, kabinetfőnök, EMMI, Szociális és Családügyért Felelős Államtitkárság

Hulák Zsófia, főosztályvezető, Idősügyi és Nyugdíjbiztosítási Főosztály,

Serfőző Adrienn, KÜM, Nemzetközi Szervezetek és Emberi Jogok Főosztálya,

Petri László – Látív Barátai Alapítvány

Horváth László, CÖF

Ékes Ilona, ERGO

A jegyzőkönyvet hangfelvétel alapján készítette: Perlaki Fanni Laura

